

Čís. 5947.

Pokud dlužno v plnění vzhledem ke kupní smlouvě spatřovati zálohu na kupní cenu a nikoliv závdavek neb odstupné (litkup). Došlo-li ke zrušení kupní smlouvy souhlasnou vůlí stran, jest prodávatel povinen vrátiti kupiteli zálohu na kupní cenu, nebylo-li nic jiného ujednáno.

Ve zmocnění, prodání zboží po případě jinam, jest spatřovati i zmocnění ke zrušení smlouvy již uzavřené.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1926, Rv I 1841/25).

Žalovaná firma složila u banky na vkladní knížku 18.000 Kč, to jest asi 10% kupní ceny za zboží koupené od žalobce. Kupní smlouva byla napotom zrušena a žalobce domáhal se na žalované vydání vkladní knížky na 18.000 Kč po případě zaplacení 18.000 Kč, maje za to, že šlo o t. zv. »kapare«, jež mělo připadnouti žalobci, kdyby žalovaná firma z jakéhokoliv důvodu smlouvy nesplnila. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jest zjištěno, že kupní smlouvu ujednal se žalovaným Robert W. jako zmocněnec Bohumila M-a, který měl opět přímou plnou moc od žalobce. Pro posouzení otázky, čím mělo býti dle vůle stran žalovaným složených 18.000 Kč, může při různosti jejich označení v korespondenci rozhodujícím býti jen obsah úmluvy a o ní sepsaný závěrečný list ze dne 15. listopadu 1919. A tu zjistil procesní soud, a odvolací soud zjištění tato převzal (§ 498 c. ř. s.), že složených 18.000 Kč mělo sloužiti jen jako záloha na kupní cenu, splatnou po dodání zboží, a že nebylo ujednáno ani t. zv. »kapare«, aniž že by peníz onen měl propadnouti pro žalobce, kdyby s obchodu sešlo. S tímto zjištěním souhlasí i obsah závěrečného listu, třebaže mluví povšechně o »kauci«, neboť že ve skutečnosti běželo jen o pouhou splátku (»... a conto Betrag ... «), vysvětluje poslední odstavec tohoto závěrečného listu. O závdavek (§ 908 obč. zák.) nešlo, poněvadž se složení stalo až po ujednání smlouvy, o litkup (odstupné) (§ 909 obč. zák.) neb o konvenční pokutu (§ 1336 obč. zák.) proto ne, poněvadž dle zjištění procesního soudu, odvolacím soudem rovněž převzatého, nestala se úmluva, že má onen peníz připadnouti žalobci, jestliže by se žalovaný před splněním smlouvy rozhodl, že od ní odstoupí, aneb že má býti úhradou za újmu, nesplněním smlouvy žalobci snad vzešlou. Zbývá tedy jen otázka, zda by byl žalobce oprávněn požadovati vydání složené zálohy na kupní cenu jako takové z důvodu, že žalovaný, jak tvrdí žalobce, nesplnil kupní smlouvy, neodebrav zboží. V tom směru jest zjištěno, že kupní smlouva byla žalovaným a Robertem W-em v zastoupení žalobcově souhlasně zrušena. Je-li tomu tak, a nebylo-li, jak již dovedeno, zvláštní úmluvy, co se má pro tento případ státi se zálohou, jest žalobce povinen, by onu splátku žalovanému vrátil (§ 1435 pak zásada §§ 877, 921 a 1447 obč. zák.), pokud se týče umožnil, by s ní mohl volně nakládati. Dovo-

latel namítá ještě, že byl W. sice oprávněn k uzavření obchodu, nikoli však k uvolnění »kauce«, netvrdí však výslovně, že nebyl oprávněn ke zrušení smlouvy. Než i kdyby se mělo za to, že dovolatel míní, že W. nebyl zmocněn, by smlouvu zrušil a proto kauci uvolnil, byla by námitka tato bezpodstatná vzhledem k žalobcovu dopisu ze dne 16. března 1920, v němž žalobce W-a vybízí, by zbytek kupní ceny co nejdříve složil, že však může zboží po případě prodati i jiným zákazníkům, poněvadž jest o 2 až 3 lei dražší, že hlavně záleží na zaplacení zboží, které by i dále mohlo zůstatí uloženo v Gabrovo. Zmocnil-li tedy žalobce W-a, aby prodal zboží po případě jinam, nemůže býti pochybností, že ho tím zmocnil i ke zrušení smlouvy ujednané se žalovaným.

Čís. 5948.

Zákon o ručení za škodu provozem silostrojů ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.

Jest bez významu, že automobil jel mimo městskou obec se stlumenými světly, jen když byla jízdní dráha před automobilem dostatečně osvětlena.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1926, Rv I 1971/25.)

Žalobní nárok na náhradu škody z úrazu automobilem proti majiteli automobilu a jeho řidiči nebyl uznán důvodem po právu žádným ze soudů tří stolic, N e j v y š š í m s o u d e m z těchto

d ů v o d ů:

Plným právem posuzoval odvolací soud právní důvod náhradního nároku jen s hlediska Šu 1295 obč. zák. a Šu 8 aut. zák., neboť žalobce, advokátem zastoupený, opřel žalobní nárok jen o tyto předpisy a uváděl skutečnosti, ze kterých vyvozoval vinu řidičovu na nehodě, chtěje pravděpodobně předejít možné — a také skutečně při posledním ústním jednání učiněné — námitce promlčení podle Šu 6 písm. a) aut. zák. Ale, i kdyby případ byl posuzován podle §§ 1 a 2 aut. zák. a kdyby tedy žalovaná strana musila dokazovati některý z vyvíňovacích důvodů, uvedených v Šu 2 aut. zák., nic by to žalobci neprospělo. Nižší soudy zjistily, že žalobce vystoupil ze tmy asi na 10—15 kroků před jedoucím autem, že vrhl se z levé strany se vztýčenýma rukama střemhlav proti autu, takže svědek Dr. D. měl dojem, že jde o sebevraha; že spolužalovaný řidič jel tehdy rychlostí asi 20 km, že hned brzdil nožní i ruční brzdou, že strhl sice vůz ku pravé straně, ale že nemohl na tak krátkou vzdálenost zastaviti, takže žalobce narazil na levou svítilnu auta. Z těchto zjištění nelze usuzovati jinak, než jak usuzovaly oba nižší soudy, totiž že nejen řidič na nehodě viny neměl, ale že naopak poškozený sám si nehodu zavinil. Škodlivá událost byla způsobena jen vinou poškozeného, takže jest tu také vyvíňovací důvod Šu 2 aut. zák. Nevadí, že auto jelo mimo městskou obec již se stlumenými světly, když nižší soudy zjistily, že byla při tomto osvětlení jízdní dráha před autem